

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets president
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

16/5284-

13.9.2016

**Spørsmål nr 1553 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen -
Resultatutvikling i Helse Sør-Øst RHF sin økonomiske langtidsplan**

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 6. september 2016 med følgende spørsmål til besvarelse fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen:

"Hva hadde resultatutviklingen i Helse Sør-Øst RHF sin økonomiske langtidsplan vært samlet og år for år for den planlagte perioden dersom man hadde lagt samme forutsetningene for produktivitetsvekst som de andre helseregionene bruker i sine tilsvarende planer og hva begrunnelsen for at prognosen til Helse Sør-Øst er langt mer ambisiøs?"

Begrunnelse:

Viser til behandlingen av Helse Sør-Øst RHF sin økonomiske langtidsplan som ble behandlet før sommeren. Helse Sør-Øst er landets klart største regionale helseforetak og planlegger store investeringer basert på resultatene det budsjetteres med i langtidsplanen. Jeg ønsker derfor departementets vurderinger av følgende forhold:

Forutsetningene som legges til grunn i HSØ sin budsjettering, er dobbelt så høye som i Helse Midt (blant annet produktivitetsvekst). Et annet eksempel er Vestre Viken HF som allerede er et av landets mest effektive helseforetak hvor HSØ nå planlegger en ny effektiviseringseffekt på over 10 prosent de neste 5 årene.

Jeg ønsker også at departementet gir Stortinget sin vurdering av i hvilken grad risikoen ved denne type svært ambisiøs budsjettering er tilstrekkelig vurdert og hva slags tiltak Helse Sør-Øst ser for seg at skal utløse produktivitetsvekst over det dobbelte av det som planlegges ved sykehus andre steder i landet.

Jeg ber om at departementet om nødvendig gjør de nødvendige avgrensningene og evt. begrunner disse for å kunne svare skikkelig.

Jeg ønsker resultatrisikoen beregnet dersom følgende forutsetninger legges inn (hver for seg i egne regneark) til erstatning for HSØ sine:

- *Gjennomsnittlig produktivitetsvekst for samme periode for alle landets helseregioner*
- *Helse Midt sine prognoser produktivitetsvekst*

Svar:

De regionale helseforetakene skal innenfor de økonomiske rammene bevilget av Stortinget hvert år imøtekomme de kravene som blir gitt i oppdragsdokument og foretaksmøter. De regionale helseforetakene får én økonomisk ramme som de disponerer til både drift og investeringer for å møte disse kravene.

De regionale helseforetakene utarbeider årlig rullerende økonomiske langtidsplaner for å kunne planlegge hvordan de skal kunne møte framtidige krav og tilby god pasientbehandling i framtiden. De økonomiske langtidsplanene viser de økonomiske konsekvensene av strategiske mål og er ikke bindende for det enkelte budsjettår. Det er derfor større usikkerhet i de økonomiske langtidsplanene enn i de årlig budsjettene.

I planen tar de regionale helseforetakene bl.a. ta hensyn til og gjør forutsetninger om befolkningsutvikling, utvikling og sammensetning av bemanning, og medisinsk og teknologisk utvikling for å møte framtidige behov for spesialisthelsetjenester. Driften må også tilpasses slik at de har økonomiske bæreevne på nødvendige investeringer. De økonomiske langtidsplanene hviler også på de regionale helseforetakenes egne forutsetninger om bevilgninger i framtidige statsbudsjett.

Regionale helseforetak har et helhetlig ansvar innenfor sin tilgjengelige økonomiske rammer til investeringer og drift. Alle regionale helseforetak har behov for å investere innen bygg MTU og IKT. En prioritering av investeringsområdet innebærer en dreining fra drift til kapital. En slik dreining vil ved bruk av regnskapsprinsippet helseforetakene er underlagt, gi positive driftsresultater, selv om kontantregnskapet går i balanse.

En dreining fra drift til kapital innebærer at driften må effektiviseres. Alle regionene har derfor lagt inn tiltak for å forbedre driften i planperioden, Mens Helse Sør-Øst i sin økonomiske langtidsplan viser til en ønsket DRG-produktivitetsvekst, så viser Helse Midt-Norge i langtidsplan til en generell effektivisering i driften på 1% årlig. Slike størrelser kan ikke sammenlignes. Videre er det stor variasjon i effektivitet mellom helseforetak innad i regionene og regionene vil samlet sett bli mer effektive dersom de mindre effektive sykehusene utnytter ressursene like godt som de meste effektive sykehusene.

De fire regionale helseforetakene står alle overfor større investeringsprosjekter og må ha en driftsøkonomi til å kunne bære investeringene. Helse Midt-Norge har som nevnt i sin økonomiske langtidsplan lagt til grunn *"en generell effektivisering av driften på 1 % hvert år i langtidsbudsjettperioden"*. Dette innebærer en større vekst i de årlige resultatene enn i Helse Sør-Øst.

Alle regionale helseforetak har siden 2012 hatt positive resultater i driften. Regnskapene viser imidlertid at regionene har ulik resultatgrad, det vil si hvor stor andel resultatet utgjør av driftsinntektene. Helse Sør-Øst har i perioden 2012-2015 hatt en resultatgrad på halvannen

prosent, mens de øvrige regionene i samme perioden i gjennomsnitt har ligget på om lag det dobbelte. Helse Sør-Øst var også den regionen som sist kom i økonomisk balanse og fikk positive driftsresultater, men regionen er den eneste regionen som enda ikke har gjenfunnet tapt egenkapital fra perioden 2002-2011. Helse Sør-Øst hadde, med unntak fra 2010, negative resultater i denne perioden. I perioden 2017-2020 har tre av fire regionale helseforetak planlagt å bedre det økonomiske handlingsrommet gjennom økte positive resultater:

Økonomisk resultat (beløp i mill. kroner)	Budsjett	Økonomisk langtidsplan			
		2016	2017	2018	2019
Helse Sør-Øst	745	937	1 074	1 303	1 494
Helse Vest	312	382	405	463	482
Helse Midt-Norge	189	304	534	743	949
Helse Nord	361	364	328	298	288
SUM	1 607	1 987	2 341	2 807	3 213

Helse Sør-Øst står for omlag 54 % av de offentlige utgiftene til spesialisthelsetjenesten og har gjennom hele planperioden en stabil andel av alle de fire regionenes planlagte positive resultater, ca. 46 %. Dette indikerer at Helse Sør-Øst ikke planlegger med større krav til effektivisering enn de øvrige regionene.

Med hilsen

Bent Høie